

Betűk és hangértékeik

Az alábbi lista segítséget nyújthat a magyar szótörténeti adatok (lehetséges) hangzásának megállapításához. A szögletes zárójelekben a nemzetközi fonetikai ábécé (IPA) jelei találhatók. A félkövér dőlt betűk a mai magyar köznyelvi ábécé jelei. A többi betű a magyar írásbeliségben korszakonként eltérő gyakorisággal fordult elő. Az egyenlőségjel után a félkövér betűknél elsőként a mai magyar hangérték szerepel, a függőleges vonal (virgula) után pedig a régi adatokra valószínűsíthető hangérték, számos betűnél akár több is.

a = [ɔ] | [ɔ], [a], [a:]

á = [a:] | [a:]

aa = [a:]

b = [b] | [b]

c = [ts] | [ts], mássalhangzó, illetve veláris magánhangzó előtt [k], palatális magánhangzó előtt [tʃ]

č, č = [tʃ]

ch, cz = [ts], [tʃ]

cs = [tʃ] | [tʃ]

d = [d] | [d]

dz = [dz] | [dz]

dzs = [dʒ] | [dʒ]

e = [ɛ] | [ɛ], [ɛ:], [e], [e:]

é = [e:] | [e:]

ê = [e], [e:]

ê = [ø]

ę = [ɛ:]

ë = [e]

è = [ɛ], [ɛ:]

ee = [e:], [ɛ:]

ei = [e:], [eⁱ], [ɛⁱ]

eo = [ø], [ø:]

eu, ev, ew = [ø], [ø:], [e^y], [e^y]

ey = [eⁱ], [ɛⁱ]

f = [f] | [f]

g = [g] | [g], palatális magánhangzó előtt [j], [dʒ^j]

g', g', g' = [j], [dʒ^j]

gh = [g]

gi = [j], [dʒ^j]

gy = [j] | [j], [dʒ^j]

h = [h] | [h], [χ], [ɣ]

i = [i] | [i], [i:], [e], [j]

í = [i:] | [i:]

j = [j] | [j], [i]

k = [k] | [k]

l = [l] | [l], palatális magánhangzó előtt [ʎ]

l', l', l' = [ʎ]

li mássalhangzó, illetve veláris magánhangzó előtt = [ʎ]

ly = [j] | [ʎ], [j]

m = [m] | [m]

n = [n] | [n], palatális magánhangzó előtt [ɲ]

ń, ñ = [ɲ]

ni mássalhangzó, illetve magánhangzó előtt = [ɲ]

ny = [ɲ] | [ɲ]

o = [o] | [ɔ], [o], [o:]

ó = [o:] | [o:]
ő, ős, őr, ő = [ø], [ø:]
ou, ov, ow = [o:], [o^u], [a^u]
ö = [ø], | [ø], [ø:]
õ = [ø:] | [ø:]
p = [p] | [p]
ph = [p] | [f]
r = [r] | [r]
s = [ʃ] | [ʃ], [tʃ]
f = [ʃ], [tʃ], [ʒ]
sc és **fz** palatális magánhangzó
 előtt, **β** = [s]
sz = [s] | [s]
t = [t] | [t]
t', í = [c]
th = [t]
ti mássalhangzó, illetve velá-
 ris magánhangzó előtt =
 [c]
ts, tf = [tʃ]
ty = [c] | [c]

u = [u] | [u], [u:], [o], magán-
 hangzó előtt [β], [v]
ú = [u:] | [u:]
ü, ű, ű, ú = [y], [y:]
ű = [y] | [y], [y:]
ű = [y:] | [y:]
y = [i], [i:], [e], [j]
ý, ý, ý, ý = [i], [i:], [e], [j]
v = [v] | [v], [u], [u:], [y],
 [y:], [β]
ý, ý, ý = [y], [y:]
w = [u], [u:], [y], [y:], ma-
 gánhangzó előtt [v], [β]
w, w, w = [y], [y:]
z = [z] | [z], [ʒ]
z = [z], [ʒ]
zs = [ʒ] | [ʒ]
z = [tʃ]
z = [r]

A kettőzött mássalhangzójelek hosszú hangot jelölnek.